

**NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 12 päivänä heinäkuuta 2011,**

Viron vuoden 2011 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä vuosia 2011–2015 koskevaa Viron vakausohjelmaa koskevan neuvoston lausunnon antamisesta

(2011/C 213/02)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020, joka perustuu talouspolitiikan koordinoinnin tehostamiseen ja keskittyy avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävän kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyyn lisäämiseksi.
- (2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista ⁽²⁾, jotka yhdessä muodostavat ns. yhdenneytymisen suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehoitettiin ottamaan yhdenneytymisen suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.
- (3) Komissio hyväksyi 12 päivänä tammikuuta 2011 ensimmäisen vuotuisen kasvuselvityksen, joka tarkoitti uuden talouden ohjauksen ja hallinnan jakson alkua EU:ssa ja

ensimmäistä politiikan yhdenneytymisen etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjaksoa, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategiassa.

- (4) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2011 julkisen talouden vakauttamisen ja rakenneuudistuksen painopisteet (jotka ovat 15 päivänä helmikuuta ja 7 päivänä maaliskuuta 2011 annettujen neuvoston päätelmien ja komission vuotuisen kasvuselvityksen mukaisia). Se korosti, että etusijalle on asetettava talousarvioiden tervehtyttämisen ja julkisen talouden kestävyuden palauttamisen, työttömyyden vähentämisen työmarkkinauudistusten avulla sekä uudet kasvua edistävät toimet. Se kehotti kaikkia jäsenvaltioita toteuttamaan näihin painopisteisiin perustuvia konkreettisia toimenpiteitä, jotka sisällytetään niiden vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.
- (5) Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti 25 päivänä maaliskuuta 2011 Euro Plus -sopimukseen osallistuvia jäsenvaltioita esittämään sitoumuksensa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.
- (6) Viro toimitti vuosia 2011–2015 koskevan vuoden 2011 tarkistetun vakausohjelmansa sekä vuoden 2011 kansallisen uudistusohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2011. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (7) Maailmanlaajuinen finanssikriisi koetteli Viroa erityisen ankarasti, sillä se pahensi kiinteistöjen hintojen ja kulutuskysynnän laskua. BKT:n kumulatiivinen supistuma oli 19 prosenttia vuosina 2008–2009, ja työttömyysaste melkein nelinkertaistui 16,8 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. Talous kuitenkin elpyi nopeasti ja BKT:n määrän kasvun odotetaan nopeutuvan lähivuosina. Talous on elpynyt ensi sijassa viennin ansiosta, mutta kotimainen kysyntä kasvaa pääasiassa tuntuvien investointien johdosta. Parantuneet kasvunäkymät ovat vaikuttaneet myönteisesti työmarkkinoihin. Työllisyysaste on parantunut viime aikoina huomattavasti, vaikkakin pitkäaikais-työttömyys on edelleen suurta. Vaikka inflaatio kiihtyi edelliseen vuoteen verrattuna, sen odotetaan tasoittuvan hyödykkeiden maailmanhintojen kehityksen mukaisesti.
- (8) Neuvosto katsoo asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisen vakausohjelman arvioinnin perusteella, että julkisen

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Pidetään vuonna 2011 voimassa 19 päivänä toukokuuta 2011 annetulla neuvoston päätöksellä 2011/308/EU jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista (EUVL L 138, 26.5.2011, s. 56).

talouden ennusteiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Vakausohjelmaan sisältyvän julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategian tavoitteena on saavuttaa keskipitkän aikavälin tavoite eli rakenteellinen tasapaino vuoteen 2013 mennessä ja säilyttää se vakausohjelman loppukauden ajan sekä saavuttaa rakenteellinen ylijäämä vuonna 2013 ja sen jälkeisinä vuosina. Julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan olevan ylijäämäinen vuoteen 2013 mennessä, kun taas lyhyen aikavälin alijäämän odotetaan heikkenevän jonkin verran päästöhyvityksiin liittyvien ympäristöalan investointien kertaluonteisen vaikutuksen johdosta. Vakausohjelman mukainen julkisen talouden sopeutus tukeutuu julkisten kulutusmenojen kasvun hillitsemiseen. Vakausohjelmassa annetaan jonkin verran tietoja toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on saavuttaa tavoitteena oleva rahoitusasema, ja aiempi kokemus julkisen talouden tavoitteiden saavuttamisesta vähentää riskiä siitä, ettei tavoitteisiin päästä tulevana vuosina. Suunnitelluilla uudistuksilla pyritään erityisesti tehokkuusetiuihin useilla aloilla, kuten koulutuksessa ja aktiivisessa työmarkkinapolitiikassa. Julkisen talouden tavoitteisiin liittyvät riskit näyttävät näin ollen olevan pitkälti tasapainossa. Tulevien talousarvioiden kannalta on kuitenkin tärkeää esittää toimenpiteiden tärkeimmät yksityiskohdat julkisten menojen tehokkuuden parantamiseksi ja vakausohjelman täytäntöönpanon varmistamiseksi.

- (9) Pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkealla ja eri alueiden työttömyysasteissa on ollut melko suuria eroja eivätkä työttömyysluvut ole juurikaan muuttuneet. Vaikka aktiivisen työmarkkinapolitiikan rahoitus on kasvanut huomattavasti vuoden 2009 jälkeen, kyseisen rahoituksen määrä on edelleen yksi EU:n alhaisimpia, minkä vuoksi vain harvat työttömät saavat aktiivista tukea. Viron työmarkkinat ovat suhteellisen joustavat, mitä vahvisti työläinsäädäntöpaketin yhteydessä tehty päätös lykätä työttömyysvakuutuskorvauksen kattavuuden lisäämistä vuoteen 2013. Tästä joustosta huolimatta työn verokiila on Virossa suhteellisen suuri. Tällä saattaa olla kielteisiä vaikutuksia työvoiman tarjontaan ja kysyntään. Tämä ongelma on erityisen ajankohtainen, kun otetaan huomioon köyhyysvaarassa olevien nuorten ja vähän koulutettujen korkea työttömyys. Uudistuksilla, joiden tarkoituksena on vähentää sosiaalivakuutusmaksuja, puututaan oikeisiin asioihin, mutta ne joudutaan toteuttamaan samalla kun julkisen talouden rahoitusasemaa lujitetaan. Tehokkuusetuja voidaan saavuttaa tiukentamalla tarveharkintaa, jotta muut etuudet voidaan kohdentaa paremmin.
- (10) Viron luonnonvaraintensiteetti on yksi EU:n suurimpia. Tämä johtuu osittain tuotantorakenteesta, joka on keskittynyt energiantensiivisille aloille. Toinen tekijä on alakohtainen alhainen energiatehokkuus. Viron kansallisen uudistusohjelman mukaan energiansäästötavoite on 9 prosenttia vuonna 2016 ennustuksiin verrattuna (kyseisen uudistusohjelman mukaan vastaava luku on 16 prosenttia vuonna 2020). Lisäksi siitä, kuinka ja milloin toimenpiteet toteutetaan ja mitkä niiden odotetut tulokset ovat, annetaan vain vähän tietoja. Energiatehokkuutta voidaan parantaa edelleen. Energiatehokkuuden parantamisella on todennäköisesti myönteinen vaikutus ympäris-

töön ja energiavarmuuteen, ja se myös vähentää inflaatiopaineita ja parantaa kustannuskilpailukykyä.

- (11) Vaikka monilla on korkea-asteen koulutus, koulutusjärjestelmän uudistus kaikilla tasoilla auttaisi vähentämään puutteita ammattitaidossa ja lisäksi voitaisiin puuttua koulujen ja korkea-asteen oppilaitosten suureen määrään ja kohdentamisen puutteeseen ammattikoulutuksessa, mikä johtaa ammattikouluttamattomien suureen määrään. Kun otetaan huomioon nykyinen väestönkehitys, inhimillisen pääoman laadun lisääminen on tärkeää, jotta voidaan parantaa keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua. Erityisesti on huomattava, että jos korkea-asteen koulutus keskitetään talouden kannalta tärkeille aloille (esim. insinöörikoulutus), voidaan tukea siirtymistä avoimiin sektoreihin. Koulutusuudistuksen toteuttaminen parantaisi myös julkisen sektorin tehokkuutta, sillä koulutuksen nykyinen paikallistason hallintojärjestelmä on liian hajanainen, mikä johtaa sekä tehostamiin tukiin että heikkolaatuisiin palveluihin.
- (12) Viro on tehnyt useita sitoumuksia Euro Plus -sopimuksen nojalla. Näihin sisältyy toimenpiteitä, jotka koskevat julkisen talouden kestävyyttä, työllisyyttä ja kilpailukykyä. Julkisen talouden osalta sopimuksessa sitoudutaan saavuttamaan julkisen talouden tasapaino vuoteen 2013 mennessä ja ylijäämä vuonna 2014, sisällyttämään julkisen talouden tasapainoa koskeva vaatimus talousarviolakiin ja käynnistämään erityiseläkejärjestelmien uudistus. Työllisyyttä aiotaan parantaa erällä verokannusteilla. Kilpailukyyn parantamiseen tähtäävissä toimenpiteissä keskitytään innovointiin, korkea-asteen koulutukseen ja julkisten palvelujen uudistamiseen. Sopimuksen mukaiset sitoumukset heijastavat kansallisessa uudistusohjelmassa esitettyä suunnitelmaa. Sopimuksessa esitettyjen tavoitteiden kannalta olisi hyödyllistä toteuttaa työmarkkinapolitiikka lujittavia lisätoimenpiteitä samoin kuin puuttua resurssitehokkuutta ja energiamarkkinoita koskeviin kysymyksiin. Euro Plus -sopimuksen nojalla tehdyt sitoumukset on arvioitu ja otettu huomioon suosituksissa.
- (13) Komissio on arvioinut vakausohjelman ja kansallisen uudistusohjelman sekä Euro Plus -sopimuksen nojalla tehdyt sitoumukset. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Viron finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyuden kannalta. Lisäksi se on arvioinut, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska EU:n talouden ohjausta ja hallintaa on tarpeen tehostaa kokonaisuudessaan antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. Se katsoo, että vaikka toimenpiteet, joiden tarkoituksena on saavuttaa tavoitteena oleva julkisen talouden rahoitusasema, olisi yksilöitävä tulevissa talousarvioissa, Viron viranomaisten kokemus vähentää riskiä siitä, ettei tavoitteisiin päästä. Lisätoimenpiteitä olisi toteutettava työmarkkinapolitiikan lujittamiseksi ja työn kannustimien parantamiseksi, inhimillisen pääoman kehittämiseksi toteuttamalla kattava koulutusuudistus sekä puuttamalla resurssitehokkuutta ja energiamarkkinoita koskeviin kysymyksiin.

(14) Neuvosto on tutkinut Viron vakausohjelman vuodelta 2011 edellä esitetyn arvioinnin perusteella. Neuvoston lausunto⁽¹⁾ on esitetty erityisesti alla olevassa suosituksessa 1. Neuvosto on tutkinut Viron kansallisen uudistusohjelman ottaen huomioon 25 päivänä maaliskuuta 2011 hyväksytyt Eurooppa-neuvoston päätelmät,

SUOSITTAA, että Viro toteuttaa vuosina 2011–2012 toimia, joilla se

1. saavuttaa rakenteellisen ylijäämän viimeistään vuoteen 2013 mennessä, rajoittaa alijäämän enintään 2,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2012, valvoo tiukasti menoja ja parantaa julkisten menojen tehokkuutta;
2. toteuttaa toimia työvoiman kysynnän tukemiseksi ja köyhyysriskin vähentämiseksi alentamalla veroihin ja sosiaaliturvaan liittyvää taakkaa talousarvion kannalta neutraalilla tavalla sekä parantamalla aktiivisten työmarkkinapolitiikkojen tehokkuutta, mukaan lukien toimenpiteiden kohdentaminen nuoriin ja pitkäaikaistyöttömiin erityisesti korkean työttömyyden alueilla;

3. varmistaa sellaisten suunniteltujen, rakennus- ja liikennealoille suunnattujen kannusteiden täytäntöönpanon, joiden tavoitteena on vähentää energiaintensiivisyyttä ja parantaa talouden energiatehokkuutta, esimerkiksi varmistamalla, että markkinat toimivat paremmin.

4. painottaa koulutusjärjestelmän uudistuksen toteuttamisen yhteydessä sellaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on parantaa esikouluopetuksen saatavuutta ja edistää ammattikoulutuksen laatua ja saatavuutta; keskittää koulutusta vastaamaan paremmin työmarkkinoiden tarpeita ja tarjoaa elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia vähän koulutetuille työntekijöille.

Tehty Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2011.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Lausunto, jota tarkoitetaan asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 3 kohdassa.